

ROSTRA ECONOMICA

INHOUD

	pag.
Peter C. Maljers, V. G. drs econ., verlaat de redactie	redactie 1
Eurokroniekje	V. Halberstadt 3
Monopolistische genegenheid	redactie 4
Toegepaste welvaartseconomie	P.S. 4
S.E.F. excursie naar Berlijn	Th. P. A. v. Berkel en M. M. G. Fase 9
Singulier	J. P. C. Wichers 10
Economie in 16 tekeningen	P. J. Uitermark 11
Wat is de C.U.M.C. ?	A. P. M. Brans 13
Wat gaan de computers met ons doen ?	pcm 13
Bloempjes	14
Eerste-jaars activiteiten	R. M. Kuyper 15
Faculteitsmededelingen	15

W. J. Heydeman

repeteert voor Elementaire Statistiek
Financiële Rekenkunde

leidt op voor Praktijkexamen Boekhouden

WARMONDSTRAAT 1731 AMSTERDAM-W1
TELEFOON 12 18 03

Frese, Hogeweg, Meyer & Hörchner accountants

zoeken contact met

economen

die belangstelling hebben voor een
practische scholing tijdens de duur
van hun universitaire opleiding tot
accountant.

Brieven te richten aan het adres:

Beethovenstraat 198, Amsterdam
telefoon 73 75 55

A. VAN DER KUIJ,

LERAAR M.O. HANDELSW.

Repetitor voor: Tentamen boekhouden - Voortgezet boekhouden
Financiële rekenkunde

Opleider voor: Praktijkexamen boekhouden
Examen M.B.A.

ROSTRA ECONOMICA

MAANDBLAD VAN DE STUDIEVERENIGING DER ECONOMISCHE
FACULTEIT VAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Redactie: M. Fase, R. Schöndorff, P. Stek

Gelieve stukken voor de redactie bestemd te zenden aan:
M. Fase, Spaarndammerdijk 265. - Voor advertenties wende
men zich tot de redactie.

Peter C. Maljers, V. G. drs econ., verlaat de redactie

Peter had een prachtige kamer waar het vele jaren prettig vergaderen was. Toen hij ten gevolge van de sanering van de binnenstad gedwongen werd zich in de periferie te vestigen, hebben wij besloten hem middels het doctoraalexamen uit de redactie te doen treden.

Alvorens wij u door enkele uit hun fraaie verband gekrupte citaten het tegendeel zouden kunnen doen vermoeden, willen wij naar voren brengen dat hij een nauwelijks te evenaren spirituele stijl bezat, welke voor een

oase van scherpzinnigheid wij hem op het onafhankelijk studentenorgaan dat zijn 2 voorletters draagt; hij stond er evenwel op aan een wetenschappelijk periodiek verbonden te blijven.

In zijn aan ons geelkleurige spreekgestoelte toevertrouwde bijdragen valt allereerst zijn Borrelende Be-SEF op, een vlammend pleidooi voor gratis SEF-borrels. In „de Wolf en de Zeven Heertjes” bereikt hij een top in zijn veeltoppige creatiecurve om vervolgens als ontwikkelde leek de Moderne Economie tegemoet te treden. In juli 1962 ziet hij ineens het Aardige van de economie; hij gaat aandachtig consumeren; begint ongevraagd tot acht te tellen.

Uit de aard der zaak kan dit slechts een schets zijn van zijn werk. Wij volstaan hiermee. Hij is nu tot de promotie toegelaten en daarmee tot de militaire dienst. Wij wachten op zijn „Ossendrechter groeitheorie” of „de economie van het schansje springen”. Het ga je goed, Peter!

Regelmatig wezen nige luchtigheid zorgde tussen de doorgaans onverbrekebare Rostrabrokken. Een uitzondering willen wij hier meteen maken voor zijn verhandeling over het 8-talig stelsel in het vorige Rostra nummer.

Redactie

BEDRIJFSECONOMIE

verzameld werk van

PROF. DR. TH. LIMPERG Jr.

Limpergs veelomvattende oeuvre is nimmer compleet in boekvorm verschenen. De publicatie van het omvangrijke volledige werk in 7 delen biedt

**belangwekkend studiemateriaal
een waardevol naslagwerk
inzicht in zijn baanbrekende theorieën**

De manuscripten van prof. dr. Th. Limperg jr. zijn bewerkt en van annotaties voorzien door: prof. G. L. Groeneveld, prof. dr. J. F. Haccoû, prof. dr. S. Kleerekoper, mej. drs. E. Limperg en dr. H. A. J. F. Misset.

Binnenkort zullen twee delen verschijnen:

**Algemene inleiding tot de bedrijfshuishoudkunde
en Leer van de Waarde**

**Leer van de Accountantscontrôle en van
de Winstbepaling.**

In de loop van 1964 en 1965 verschijnen de overige vijf delen.

De prijs bedraagt gemiddeld f 40,— per deel. Bij intekening op het complete werk van zeven delen wordt de prijs f 245,— of gemiddeld f 35,— per deel. Beoefen **praktische economie** door **vóór 1 mei 1964** op **BEDRIJFSECONOMIE** in te tekenen! U geniet dan een extra voordeel: het complete werk van zeven delen voor f 224,— of gemiddeld f 32,— per deel.

Geef nog heden Uw bestelling op aan:

N.V. Uitgeversmaatschappij AE. E. Kluwer - Deventer

Postbus 23, telefoon 06700-10922

Uitvoerig prospectus op aanvraag.

OOK VERKRIJGBAAR VIA DE BOEKHANDEL.

Eurokroniekje

Volgens het verdrag van Rome heeft de Europese economische gemeenschap onder meer tot taak het toepassen van procedures welke het mogelijk maken het economische beleid van de lid-staten te coördineren en de versterking van het evenwicht op hun betalingsbalans tegen te gaan. Het is dus noodzakelijk een voldoende armslag voor de nationale economische politiek te doen samengaan met een zo groot mogelijke internationale samenwerking. In feite betreft het hier een combinatie van twee zaken die welhaast uniek genoemd kan worden. In het verre noch het nabije verleden is het mogelijk een voorbeeld te vinden van een harmonisch evenwicht tussen economisch evenwicht en een optimum aan internationale handelsbetrekkingen. In de tijd dat het Mercantilisme hoogtij vierde en in de jaren dat de gouden standaard als zaligmakend werd beschouwd, meende men de ware en enig juiste conjunctuurpolitiek te hebben gevonden. Nu weten we wel beter en is de algemene overtuiging dat wellicht een redelijk compromis bij het samenspel der nationale economieën bereikt kan worden. Wellicht, omdat sinds het tot stand komen van de e.e.g. nog niet is gebleken dat de politieke wil tot het voeren van een gemeenschappelijke economische politiek aanwezig is bij de regeringen i.c. de verschillende machtsgroeperingen.

Prof. Andriessen merkte in zijn oratie (in oktober 1959) op dat de conjunctuurpolitiek wel zeer stiefmoederlijk bedeed is in het integratie-verdrag. Hoewel de monetaire politiek sterk op de voorgrond gesteld wordt, heeft men — aldus Prof. Andriessen — blijkbaar het bestaan van andere en mogelijk belangrijker conjunctuurpolitieke instrumenten een politiek te dubieuze zaak geacht. Vermeldenswaard is dat de huidige minister van economische zaken in dezelfde rede liet horen dat hij het ongewenst achtte, dat de afzonderlijke landen hun conjunctuurautonomie zouden opgeven ten behoeve van een gecentraliseerde conjunctuurpolitiek. Tegelijkertijd pleitte hij echter voor een volkomen bereidheid in de zich aaneensluitende landen om een soortgelijke therapie toe te passen tegen de beurtelings oplopende en dalende economische temperatuur. Naar mijn mening is men, in het geval dat deze bereidheid inderdaad aan de dag treedt toch nog maar weinig verwijderd van de — dan logisch volgende — overgang naar een gecentraliseerde economische politiek. Hoewel het waarschijnlijk niet juist is Prof. Andriessen nu nog aan zijn woorden van 1959 te willen houden, geeft zijn opvat-

ting wel duidelijk de langzamerhand verworpen drempelvrees voor verdergaande integratie van de Europese economische politiek aan. Of is Prof. Andriessen misschien voorstander van een Europa der (economische) vaderlanden?? Het antwoord op deze vraag lijkt mij zeer belangwekkend omdat de vooruitgang bij de coördinatie van de economische en financiële politiek van de e.e.g.-landen tot nu toe onbevredigend is. De Europese commissie kan in deze niets verweten worden. Nog zeer recent heeft Robert Marjolin, lid van de e.c., een aantal ernstige waarschuwingen laten horen aan het adres van de zes regeringen. Hoewel zijn strenge opmerkingen met name ten doel hadden aan te geven hoe ernstig het inflatiegevaar is, komt het mij voor dat tussen de regels door weer eens een beroep werd gedaan op de lid-staten om voortgang te maken bij het tot stand komen van een grondpatroon voor een gemeenschappelijke economische politiek in de e.e.g.

De inflatoire tendensen in de gemeenschap tonen het gevaar voor de stabiliteit van de koopkracht van het geld in alle e.e.g.-landen, ook indien niet ieder van de zes een inflatoire politiek bedrijft. Iedere lidstaat moet het economisch beleid voeren, dat noodzakelijk is om het evenwicht van zijn betalingsbalans in haar geheel te verzekeren en het vertrouwen in zijn valuta te handhaven, waarbij hij zorg draagt voor een hoge graad van werkgelegenheid en voor een stabiel prijspeil, aldus artikel 104 van het verdrag van Rome. Als de gemeenschap zich ontdaan heeft van de knellende banden van belemmeringen voor het handels- en kapitaalverkeer zal de conjunctuur zich bij vaste wisselkoersen en convertibele valuta veel sneller voortplanten dan voordien het geval was. Het is dan noodzakelijk een gecoördineerde conjunctuurpolitiek te bedrijven omdat dat de enige wijze zal blijken te zijn om verstoringen van het evenwicht op de betalingsbalans te corrigeren. De huidige verschijnselen van evenwichtsverstoring op economisch gebied vinden hun oorzaak in de buitensporige ontwikkeling van de totale nominale vraag ten opzichte van de mogelijkheden tot uitbreiding van de productie. In de loop van 1963 heeft de e.c. de regeringen van de zes bepaalde maatregelen aanbevolen, zoals het betrachten van een grote voorzichtigheid bij de verhoging van de overheidsuitgaven en de expansie van de kortlopende kredieten. Deze maatregelen zijn niet of in onvoldoende mate genomen. Nu de economische situatie zoveel moeilijker is gewor-

den zal moeten blijken of de lidstaten bereid zijn veel verdergaande maatregelen te nemen en te coördineren. Het lijkt weinig zinvol te trachten een eensgezinde houding bij de Kennedy-ronde aan te nemen, indien het niet mogelijk is tevens een gemeenschappelijke politiek te ontwerpen ten behoeve van de — altijd weer terugkerende — conjuncturele problemen. Indien het werkelijk zo is dat bepaalde bewindslieden van mening zijn dat de tijd nog niet rijp is voor een gezamenlijke benadering van de conjunctuurproblemen, of, dat zij zelf nog niet rijp daarvoor zijn, dan zou het veel op-

helderen indien dit duidelijk uitgesproken werd. De verdere integratie van Europa is nu meer gebaat bij duidelijke — desnoods negatieve — uitspraken over de talrijke problemen die om een oplossing roepen, dan bij verstoppertje spelen bijvoorbeeld achter de rug van de voorlopige fictie der atlantische integratie of de — door de Nederlanders meer dan de Engelsen — gewenste toetreding van Groot-Brittannië tot de Europese economische gemeenschap.

15 maart 1964

Victor Halberstadt

Monopolistische Genegenheid

Gelijk *Rostra Economica* wordt Nederlands eerbiedwaardigste economistenblad — het kan bogen op eenhonderdelf afgesloten jaargangen — met een gele omslag omhuld.

Een deel van onze lezers zal ongetwijfeld verbaasd zijn te vernemen dat er naast *Rostra Economica* nog een tweede à-periodiek circuleert. De vergeelde buitenkant van dit maandblad vertelt dat het 112 jaar geleden werd opgericht door Mr. J. L. de Bruyn Kops.

Naast de kleur en de soort lezers bestaan er op het eerste gezicht nog meer overeenkomsten. De hooggeleerde redactie schijnt voortdurend te kampen te hebben met kopie-tekort. Uit ervaring is ons bekend dat dit soms uitloopt op een wat trager verschijnen. Dit laatste is dan nog een facet dat ook *Rostra* siert.

Uiteraard vallen ook enige verschillen op. *Rostra* heeft een oplage van duizend exemplaren die gratis wordt verdeeld en — naar ons ter ore kwam — gedeeltelijk

voor prullemanden is bestemd. Ons zusterijdschrift is iets commerciëler opgezet, althans de uitgever probeert het. Zo laat hij hoogleraren het volle pond betalen. Op potentiële afzetgebieden bewandelt hij de voorzichtige middenweg: de student krijgt het voor half geld. Het schijnt zo te zijn dat slechts weinigen van deze goedkope aanbieding profiteren.

Voor de lezers die *De Economist* niet kennen verschaffen we nog enige zakelijke informatie. De wetenschappelijke bijdragen in *De Economist* staan op hoog peil. Bijzonder informatief zijn de regelmatig verschijnende internationale economische kronieken, de financiële kroniek en de economische en sociale kroniek. Iemand die op de hoogte wenst te zijn van pas verschenen boeken en tijdschriftartikelen, vindt in de boekbesprekingen en het overzicht van buitenlandse tijdschriften een waardevolle gids.

Redactie

Toegepaste welvaartseconomie

Prof. Hartog is de auteur van vele artikelen (en boeken) over actuele problemen van economische politiek. Daar deze mij vaak sterk hadden aangesproken, heb ik mij gretig verdiept in dit werk, dat beloofde de theoretische uitgangspunten van H. te formuleren en deze bovendien op enkele nieuwe problemen toe te passen naast zijn reeds bekende inzichten over het belastingstelsel en de sociale verzekeringen, die hier evenwel iets uitvoeriger worden toegelicht. Ik stel mij voor heel kort de inhoud van het boek weer te geven, opdat men

een idee heeft, wat men erin kan vinden, en vervolgens enige kritiek te leveren op de theoretische basis.

De welvaartstheorieën van Pigou, Pareto en Bergson worden besproken en getoetst op hun geschiktheid om de concretere vraagstukken van dit boek aan te vatten. Een hoofdstuk wordt gewijd aan de Paretiaanse optimumvoorwaarden en een aantal beperkingen van hun betekenis wordt opgesomd, zoals hun statische aard, de noodzaak van algehele verwezenlijking, de invloed van externe effecten en de relativiteit van een op-

timum bij algemeen heersende zuivere concurrentie wegens het gemis van een maatstaf voor een optimale inkomensverdeling. Nu begint H. aan het „toepassende” deel van zijn werk met de grenskostenregel om vervolgens de statische en dynamische efficiency onder verschillende marktvormen te bespreken, waarna hij niet-marginale beslissingen bij ondeelbaarheid en de mogelijkheid van prijsdiscriminatie ter voorkoming van verlies behandelt en een belangrijke plaats aan kostendekking toekent. Voorzover het zin heeft om toegepaste van zuivere theorie te onderscheiden, kan men zeggen, dat het boek steeds „toepassender” wordt met de behandeling van een juiste allocatie tussen de verschillende soorten vervoer en tussen de energiebronnen met in het bijzonder een beschouwing over de prijs van het aardgas. Hierop volgt een overzicht van de optimumwaarden bij niet-marginale beslissingen en tenslotte worden enige hoofdstukken besteed aan externe effecten, pressiegroepen, sociale verzekering, het belastingstelsel, inkomensnivellering en het leggen van enkele accenten.

Men ziet, dat H. een wijd terrein bestrijkt, en er lijkt mij een niet geringe moed voor nodig om dit assortiment in 213 bladzijden ten toon te stellen. Voor deze moed betaalt men f 22,—, dus plus-minus met het accent op plus f 1,— voor elke 10 bladzijden.

Het is voorstelbaar, dat H. om vat te krijgen op de problematiek vereenvoudigende veronderstellingen heeft moeten invoeren. Na een bespreking van vele bezwaren tegen de welvaartstheorie van Pigou kiest H. voor de Paretiaanse welvaartstheorie, daar hij deze bruikbaar acht dan de Bergsoniaanse. Dit motiveert hij aldus: „Het gebruik van een collectieve welvaartsfunctie brengt met zich mee dat zij voor ieder concreet geval moet worden gevuld met de daarbij geldende doelstellingen. Dat is niet alleen uiterst moeilijk, doch het maakt ook generaliserende uitspraken die enigerlei inhoud hebben onmogelijk. De collectieve welvaartsfunctie is dus niet operationeel, en daar wij juist op zoek zijn naar praktisch bruikbare maatstaven, valt zij voor ons doel uit”, (blz. 25). Dit wekt de indruk, dat men door naar believen te veranderen van welvaarts theoretisch uitgangspunt meer of minder concrete en algemene uitspraken kan doen. H. beseft zeer zeker ten dele het hypothetische karakter van de op de traditionele welvaartstheorie stoelende uitspraken, namelijk voorzover de Paretiaanse versie individualistisch is. Maar nergens vond ik het besef tot uitdrukking gebracht, dat reeds de individuele welvaart zelf „leeg”

is³⁾. H. baseert zich op de regel, dat er van een grotere welvaart sprake is, „wanneer alle subjecten meer goederen hebben of sommige meer en alle overige evenveel”, (blz. 17). Het was juist geweest op het productivistische element in deze definitie — die H. ten onrechte het optimumtheorema van Pareto noemt — een accent te leggen, zodat het uit dezen hoofde hypothetische karakter van de uitspraken duidelijk naast de individualistische hypothesen was komen te staan. Nu kan men de kiemen van een ruimer welvaartsbegrip slechts met moeite bespeuren in een enkele opmerking over natuurschoon in het hoofdstuk over collectieve elementen²⁾.

In een ander opzicht kan ik met meer stelligheid zeggen, dat H. een te enge opvatting heeft van het gebied van de welvaartstheorie. Hij beperkt zich tot de welvaartsfactoren allocatie en inkomensverdeling, wat zeker nuttig kan zijn, maar niet te rechtvaardigen is met de opmerking, dat „... de welvaartseconomie steunt op de prijstheorie, omdat zij geen aanrakingspunten heeft met de macroeconomische theorie”, (blz. 1) of „in de welvaartseconomie geven deze aangelegenheden weinig problemen, omdat zonder meer duidelijk is, dat volledige werkgelegenheidspolitiek, bevordering van de internationale arbeidsverdeling en van de economische groei welvaartsvermeerderend werken”. (blz. 5 en 6)³⁾. Indien de mate van werkgelegenheid en de groei tot de factoren worden gerekend, die de welvaart beïnvloeden — en wie zou dat willen ontkennen — dan is er ipso facto een aanrakingspunt met de welvaartstheorie. Bovendien zijn de doelstellingen van economische politiek op het terrein van de verschillende welvaartsfactoren vaak rivaliserend, zodat zich hier wel degelijk belangrijke problemen kunnen voordoen. Men kan b.v. de vraag stellen, of een grotere groei de welvaart wel vermeerdert gezien de huidige voorkeur van een groot deel van de Nederlandse bevolking voor loonsverhogingen, die boven de productiviteit uitgaan. Lerner heeft trouwens een groot deel van zijn *The Economics of Control* — *Principles of Welfare Economics* besteed aan macroeconomische theorie. H. komt overigens terug op de samenhang tussen allocatie en werkgelegenheid (zie blz. 58). Hij tracht daar aan te tonen, dat het vraagstuk van de efficiency gesubordineerd is aan dat van de werkgelegenheid. Hiermee treedt hij in het voetspoor van Scitovsky, die zich evenwel voorzichtiger uitdrukt⁴⁾. In hun gedachtengang zou het geen zin hebben zuinig om te gaan met in overmaat aanwezige productiemiddelen. H. zegt zelfs, dat bij werkloosheid de arbeid niet meer

DE NEDERLANDSCHE BANK N.V. te Amsterdam

heeft ter versterking van haar
Studiedienst gelegenheid tot plaat-
sing van

a. een statisticus

voor het verzamelen en bewerken van
statistisch materiaal betreffende de
monetaire ontwikkeling in
NEDERLAND.

b. een statisticus

voor het bewerken van statistisch
materiaal betreffende de economi-
sche ontwikkeling in het
BUITENLAND.

Vereisten voor deze functies:

- middelbare schoolopleiding
- leeftijd tot circa 35 jaar

Kennis van boekhouden (functie *a*)
resp. statistiek (functie *b*) strekt tot
aanbeveling.

Studenten in de economie kunnen
eveneens solliciteren.

*Eigenhandig geschreven solli-
citatiebrieven (voorzien van
een recente pasfoto) kunnen
onder opgave van leeftijd en
uitvoerige gegevens omtrent
opleiding enz. worden gericht
aan de
afdeling Personeelszaken van
De Nederlandsche Bank N.V.
postbus 98 Amsterdam-C.*

schaars is. De redenering is verkeerd, omdat de mate van werkgelegenheid en de efficiency niet onafhankelijk zijn van elkaar. Bij een gegeven productieomvang zou het inderdaad geen zin hebben om te besparen op reeds braakliggende productiemiddelen. Maar een grotere efficiency kan de winst doen toenemen, wat vaak een prikkel zal inhouden tot vergroting van de productie, waarmee op eenzijdige wijze een gunstig aspect is aangegeven, dat echter alleen bestemd is om de onderlinge afhankelijkheid aan te duiden. Het is van de gangbare waardeoordeelen en politieke strijd afhankelijk, in welke mate men het punt van volledige werkgelegenheid, waar dat ook mag liggen, wil benaderen. Het wordt duidelijk, waarom inefficiency bij werkloosheid zijn voordelen lijkt te hebben, als men het vraagstuk bekijkt uit een oogpunt van externe effecten. Als de ondernemers de door een ontslag afgewentelde kosten in hun calculaties zouden opnemen, zou men de man minder gauw op straat zetten. Als men niet ontslaat, is dat niet noodzakelijk inefficiënt, maar juist het rekening houden met de maatschappelijke kosten.

Op nog een enkele restrictie, die H. aanbrengt op de gelding van de optimumvoorwaarden, valt iets af te dingen. Hij meent, dat aan alle voorwaarden tegelijk moet zijn voldaan, willen zij noodzakelijk het optimum dichterbij brengen, (blz. 51, 59). Het ruiloptimum van de consumenten heeft echter zelfstandige betekenis en voor de voorwaarden bij het aanbod van de originele productiefactoren geldt hetzelfde, dacht ik. Ook is het niet waar, tenminste ik blij voorschans overtuigd door Scitovsky, dat de naastbeste oplossing (indien in sommige belangrijke sectoren onvermijdelijk monopolistische prijzen bestaan, een evenredige marge vereist tussen prijzen en kosten in sectoren, waar zuivere concurrentie heerst. Scitovsky toont aan, dat een gelijke winstmarge op alle markten kan leiden tot een te geringe productie van geproduceerde productiemiddelen en leidt tot een inefficiënte combinatie hiervan met de originele productiefactoren⁵).

H. wil in het toegepaste deel van zijn boek kijken, in hoeverre de economische politiek kan voorzien in maatregelen, die naar het optimum tenderen, althans er niet vanaf voeren. Eerst neemt hij de grenskostenregel onder de loupe. Hij vergelijkt de bijbehorende prijs op een duidelijke manier met de prijs die de winst maximeert. Maar bij de bespreking van variatie van meer dan een productiemiddel lijkt het gevaar niet denkbeeldig, dat men het pakket productiemiddelen, waarmee men varieert, een con-

stante samenstelling zal toedichten, wat onjuist is ook al zijn de prijzen van de productiemiddelen gegeven. Dit is een gevolg van H.'s formulering: „Uitbreiding of inkrimping met een aantal variabele productiemiddelen betekent dus uitbreiding of inkrimping met een bepaald pakket daarvan”, (blz. 66).

Ook vind ik het jammer, dat H. de plancurve definieert als die gemiddelde kosten, waarbij alle productiemiddelen op de ondernemersactiviteit na variabel zijn. Dan lijkt het convexe verloop van deze curve een noodzakelijkheid op grond van de wet van de niet-evenredige productiviteit. Er is dan per definitie één vast productiemiddel: de ondernemer. Het ondernemersloon neemt H. in de kosten op, wat impliceert, dat het ondernemerschap geen specifiek productiemiddel is. Het is minder fraai, dat H. in dit verband spreekt van vaste kosten in de uiteindelijke evenwichtstoestand, (blz. 67). Immers men rekent de kosten van de vaste productiemiddelen tot de variabele kosten, indien zij alternatieve toepassingsmogelijkheden hebben. De gebruikte terminologie heeft mij in voortdurende twijfel gehouden, of de lange dan wel de korte periode bedoeld wordt, daar de vaste kosten en hun dekking steeds weer opduiken. Mijn voornaamste bezwaar geldt echter de mening, dat „het uiteindelijk evenwicht bij niet-volledige mededinging... via de aanpassing van het vaste productie-apparaat blijkbaar eveneens in het minimumpunt van de totale gemiddelde kostencurve terecht (komt)... Dat blij de optimale omvang van het vaste apparaat de marginale kosten op korte en op lange termijn samenvallen blijkt uit figuur 13. De marginale kostencurve op lange termijn is namelijk de marginale curve die behoort bij de planning-curve als gemiddelde kostencurve op lange termijn, terwijl de laatste gevonden wordt als „omhullende” van de kostencurve op korte termijn. De marginale kostencurve op korte termijn en die op lange termijn snijden elkaar op het punt waar de omvang van de vaste installaties optimaal is, d.w.z. waar de gemiddelde kosten op lange termijn minimaal zijn”. Men ontkomt moeilijk aan de indruk, dat H. meent, dat alleen in het minimumpunt van de plancurve geen tegenstelling bestaat tussen lange en korte periode grenskosten. Toch neig ik meer naar de mening, dat de fout bestaat in de overtuiging, dat er maar één optimale combinatie van het vaste apparaat met de variabele middelen bestaat. H. zegt namelijk nergens, dat de lange en korte periode grenskosten alleen in het bewuste punt samenvallen en hij heeft het bovendien over de plancurve als omhullende. Dan moet hij ook beseffen, dat

de lange periode grenskosten opgebouwd zijn uit punten van verschillende korte periode grenskostencurves. Hoe dan ook, het hechten van bijzondere betekenis aan het minimumpunt van de plancurve in een situatie van onvolkomen concurrentie is een verijnde reincarnatie van het primaat van de kostenzijde.

H. meent echter, dat het bij onvolkomen concurrentie minder waarschijnlijk is, dat zijn optimumpunt bereikt zal worden ten gevolge van ondeelbaarheid van sommige productiemiddelen. In de eerste plaats valt hier op te merken, dat blijvende verliezen (of winsten) zich ook bij volledige deelbaarheid kunnen voordoen, zonder dat dit een verstoring van het optimum hoeft te betekenen. Dan is bij een blijvend verlies opvolging van de grenskostenregel een noodzakelijke maar onvoldoende voorwaarde voor optimale allocatie. Bij ondeelbaarheid van de vaste apparatuur kent men alleen de korte periode grenskosten. Opvolging van de grenskostenregel op basis hiervan is een onjuiste voorwaarde voor optimaliteit van de lange periode beslissingen. Alleen dit geval werkt H. verder uit.

In de tweede plaats dient het gevolg van H.'s redenering voor zijn behandeling van het heterogeen polypolie beschouwd te worden. Hij overweegt, dat bij deze marktform geen ondeelbaarheid bestaat (wat mij ontgaat), en dus verliezen na optimale lange periode aanpassing onnodig zijn. Als men uitgaande van de raaklijnsituatie de prijs gelijk zou kunnen stellen aan de grenskosten, dan zouden de aanbidders, van wie het vaste apparaat het eerst versleten was, door de verliezen gedwongen worden uit te treden (nogal rechtvaardig...), waardoor de afzetcuren van de overgeblevenen stijgen tot zij alle door H.'s optimale punt gaan. Hiermee wil hij aantonen, dat „toepassing van de marginale regel niet tot een onmogelijke situatie leidt doordat er een 'wereld van verliezen' zou ontstaan. Verliessituaties zijn gebonden aan ondeelbaarheden en deze komen buiten de sfeer der openbare nutsbedrijven weinig voor". Helaas, H.'s optimum is alleen bij zuivere concurrentie relevant en over de hele lengte van de plancurve worden alle productiemiddelen optimaal gecombineerd. Anders was dit een revolutionair boek geweest. Het is vreemd, dat H. zich bij de behandeling van het heterogeen polypolie baseert op *The Theory of Monopolistic Competition*, want daaruit kan men met geen mogelijkheid afleiden, dat er in de raaklijnsituatie onderbezetting is. Chamberlin's 'excess capacity' treedt alleen op bij heterogeen oligopolie en heeft een andere betekenis.

H. knoopt in zijn behandeling van niet-marginale beslissingen aan bij Prof. Oort,

die in sommige werken om half praktische, half theoretische redenen de kostendeckering wil laten prevaleren, waar toepassing van de grenskostenregel tot blijvend verlies zou leiden. Zij menen, dat de beslissing, of een goed geproduceerd moet worden, van groter belang is, dan of de optimale hoeveelheid ervan geproduceerd wordt. Bij de eerste beslissing voelt men zich pas veilig, als het goed zijn kosten dekt. Hier kan men tegen aanvoeren, dat óf hun kostendeckering berust op prijsdiscriminatie, wat een vrij nauwkeurige kennis omtrent het verloop van de afzetcuren op de deelmarkten veronderstelt, zodat men door schatting van het consumentensurplus ook de juiste totaalvoorwaarde zou kunnen vaststellen, óf de vraag oproept, indien de mogelijkheid tot prijsdiscriminatie niet bestaat, waarom het produceren van een ongewenst goed een ernstiger verstoring van het optimum veroorzaakt dan het niet-produceren van een gewenst goed.

H. bespreekt ook andere marktvormen dan het heterogeen polypolie, dat volgens hem veel voorkomt in industrie en detailhandel, een pretentie, die het bij Chamberlin niet heeft. Daarbij valt het op, dat hij het bedrijfstakmonopolie als een theoretisch grensgeval beschouwt, dat in de praktijk niet voorkomt, (blz. 89).

Tot slot van deze bespreking wil ik opmerken, dat ik mij niet bevoegd acht om een oordeel te geven over de hoofdstukken over het belastingstelsel, de sociale verzekeringen en aanverwante problemen. Maar mijn bevindingen over het meer theoretische deel van het boek zullen mij zeer voorzichtig maken voor ik vertrouwen op de wetenschappelijke basis van H.'s praktische aanbevelingen.

P. S.

1) Zie *Theorie van de economische politiek*, de bijdrage van P. Hennipman — Doeleinden en criteria der economische politiek, blz. 49, 50 en 55.

2) Het verdient vermelding, dat de signaleerde leemte vermoedelijk toevallig niet is opgemerkt door de auteur, daar hij op blz. 53 van het in voetnoot 1 vermelde werk genoemd wordt als voorstander van de ruime conceptie van de welvaart.

3) Wat betreft die internationale arbeidsverdeling verwijs ik weer naar het vorige punt van kritiek. Men denke slechts aan gevoelens van trots of veiligheid, die men verbindt aan de aanwezigheid van bepaalde bedrijfstakken.

4) T. Scitovsky -- Welfare and Competition, blz. 8-11. Zie ook P. Hennipman -- Doeleinden en criteria der economische politiek, blz. 51, 52.

5) T. Scitovsky -- Welfare and Competition, blz. 356-363.

S.E.F. excursie naar Berlijn

Van 1 tot 7 maart j.l. heeft de S.E.F. een excursie georganiseerd naar Berlijn. Hieraan werd deelgenomen door 28 studenten en door Dr J. de Vries als afgevaardigde van de faculteit.

Lezingen.

In Berlijn stonden er onder meer drie lezingen op het programma. Hoewel we hiervan niet veel wijzer zijn geworden, kregen we wel een indruk van de wijze, waarop de West-Berlijners het vraagstuk van de „Wiedervereinigung“ benaderen.

De eerste lezing behandelde de voorgeschiedenis van de muur; een relaas dat ons voornamelijk aan de hand van „Beispiele“ op geëmotioneerde wijze werd voorgedragen door een functionaris van R.I.A.S. Hierin kwam o.a. een van de technieken van de Oost-Duitse propaganda ter sprake: de persoonlijkheidsdeformatie. Dit betekent, dat men van Oost-Duitse zijde probeert het gezag van hooggeplaatste West-Duitsers te ondergraven door hen in een kwaad daglicht te stellen. Pikant is in dit verband de opmerking van de West-Duitse inleider dat Ulbricht in zijn jeugd souteneur zou zijn geweest!

De tweede lezing werd aangekondigd onder de titel „Ideologie of Macht“. Imponerend was de voordrachtskunst van deze inleider. De klap op de tafel vormde voor hem een belangrijk argument. Tenslotte heeft een dorre, weinig geëmotioneerde econoom ons duidelijk ge-

maakt, dat het onjuist is te spreken van Oost-Duitsland. Rechtgeaarde West-Duitsers duiden dit gebied aan als „Mittel-Deutschland“. Bovendien heeft deze derde inleider ons gedeelten uit het West-Duitse statistisch zakboekje voorgelezen.

West-Berlijn.

De wederopbouw van West-Berlijn vertoont veel overeenkomst met die van Rotterdam, met dien verstande dat aan West-Berlijn Amerikaanse financiële bijstand is verleend. Bijvoorbeeld, de „Freie Universität“ is grotendeels door de Ford Foundation geschonken.

Van de Oost-West spanning merkt men pas iets, wanneer men zich in Bernauerstrasse en in de directe omgeving van de muur ophoudt. Ons bezoek aan het Ministerium für Gesamtdeutsche Fragen bracht ons in contact met een gevluichte Oost-Duitse academicus. Zijn voordracht verschaftte ons veel informatie over de persoonlijke onvrijheid en de spanning die daardoor in de familiekring ontstaat.

Kenmerkend voor de West-Duitse mentaliteit is o.i. het monumentale gedenkteken voor de Duitse nazi-slachtoffers, dat ons op de eerste de beste dag reeds werd getoond. Informatief is ook de ervaring van een van de deelnemers toen hij door een rood stoplicht liep en achter zich hoorde: „Es gibt kein Disziplin heute“. De weinige West-Duitse studenten, die we hebben ontmoet, hebben ons

Mr. H. VAN DER MEULEN

repeteert

voor **Candidaats en Doctoraal examen economie**

BURGERLIJK RECHT en HANDELSRECHT

v. TUYLL v. SEROOSKERKENPLEIN 36 II - AMSTERDAM - TEL. 72 27 45

evenwel geleerd, dat de na-oorlogse generatie veelal een iets genuanceerder standpunt inneemt: zij spraken bijvoorbeeld niet van „d'rüber“, maar gewoon van de oost-sector.

Oost-Berlijn.

We hebben de indruk dat evenals West-Berlijn ook Oost-Berlijn de uitstapkast is van het regiem. Zoals West-Berlijn zijn Kurfürstendamm heeft zo bezit Oost-Berlijn een Karl-Marx Allee (vroeger Stalin Allee): een brede straat met min of meer luxueus ingerichte winkels.

Een typerend verschil is ook de leegte. (Je merkt dat er een heleboel weggelopen zijn). Queuvorming is ons niet opgevallen.

We hebben het genoeg gehad de Humboldt Universität te bezoeken. In een gesprek met studenten kregen we een beeld van het onderwijssysteem. Voor iedere studierichting bestaat een numerus clausus. De selectie vindt plaats op grond van capaciteiten en in een persoonlijk onderhoud. Er wordt van een student geëist dat hij 4 maanden college loopt, twee maanden practica volgt en tenslotte nog eens vier maanden colleges bijwoont.

Absenteïsme leidt op zijn minst tot schorsing. De staat garandeert aan elke afgestudeerde een betrekking. Tijdens zijn studietijd is de student verplicht enige tijd het Marxisme te bestuderen.

In politiek opzicht is ons opgevallen dat er een meer-partijen stelsel bestaat: zowel de C.D.U. als de Liberale Partei Deutschlands geven zelfs een dagblad uit. Ook de uitoefening van de godsdienst wordt toegestaan. Evenals leuzen in de trant van „Alle Frauen brauchen die Republik, die Republik braucht alle Frauen“ kunnen we moeilijk au serieux nemen.

Wij zijn van mening dat ons bezoek aan Berlijn vruchtbaar is geweest, vooral wegens de feitelijke confrontatie met een ander politiek systeem en een andere denkwijze. Uiteraard zijn onze indrukken slechts gebaseerd op een vijfdaags verblijf in deze stad. Wij willen het S.E.F.-bestuur — met name de heer Cavadino — een woord van dank brengen voor dit voortreffelijk initiatief. We hopen dat in de toekomst meer van dergelijke initiatieven zullen worden gerealiseerd.

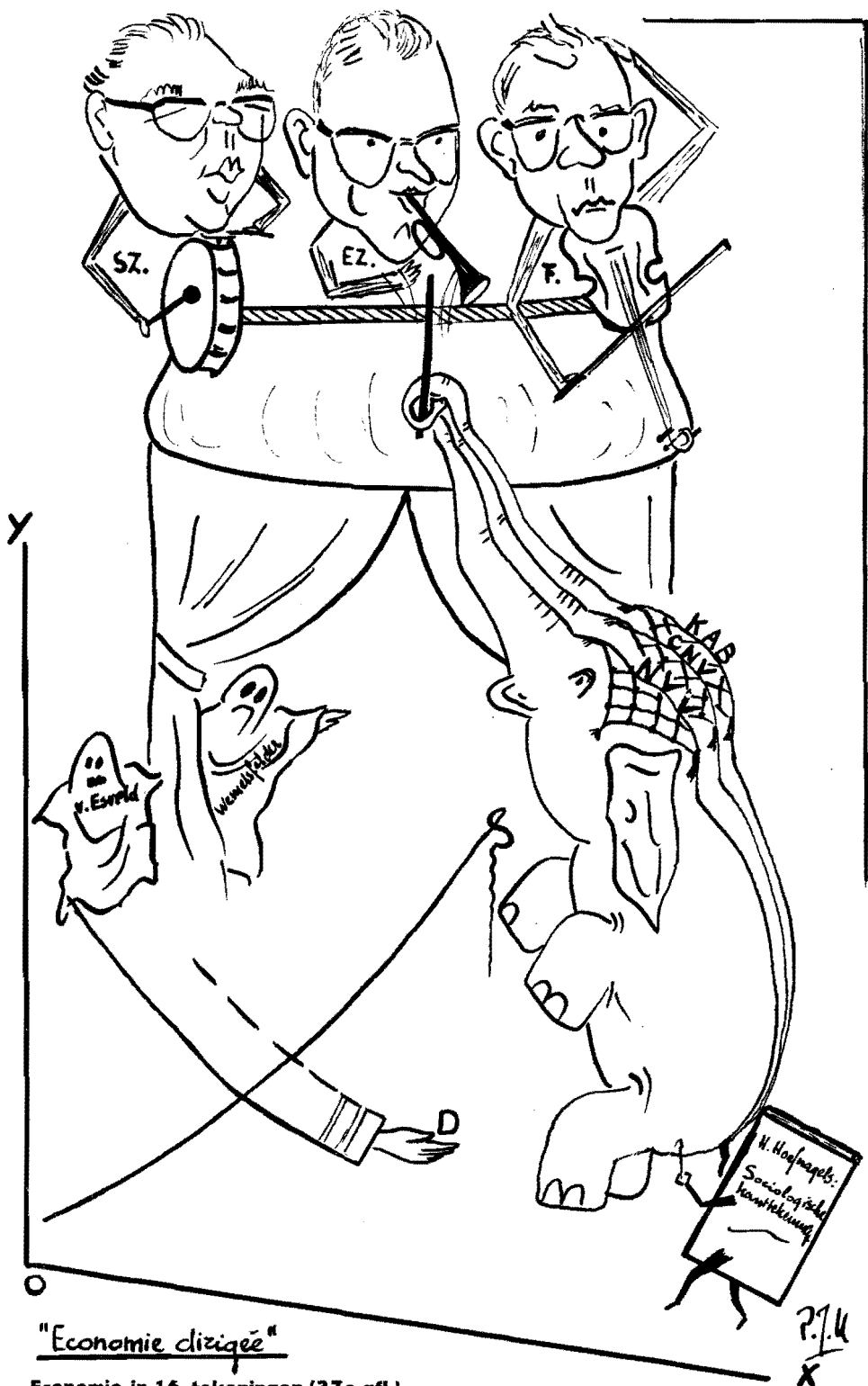
M. M. G. Fase

Th. P. A. van Berkel

SINGULIER

Een vektor —hip— wilde proberen
een matrix —square— te inverteren
maar al deed hij zijn best
hij kreeg nul op 't rekest
bij zijn poging tot determineren.

(ingezonden door jpcw.)

"Economie clizigē"

Economie in 16 tekeningen (37e afl.)

DE ECONOMIST

Opricht door Mr. J. L. de Bruyn Kops in 1852.

REDACTIE

Prof. Dr. P. Hennipman - Prof. Mr. A. M. de Jong -
Prof. Dr. F. J. de Jong - Prof. Dr. P. B. Kreukniet -
Prof. H. W. Lambers - Prof. J. Tinbergen -
Prof. Dr. G. M. Verrijn Stuart - Prof. Dr. J. Zijlstra.

De Economist neemt met zijn meer dan honderdjarige staat van dienst onder de economische tijdschriften van ons land een vooraanstaande plaats in.

Het biedt met zijn door deskundige auteurs verzorgde artikelen een grondige en veelzijdige voorlichting over economische vraagstukken, zowel van theoretische als van praktische en actuele aard.

Omtrent de recente ontwikkelingen van de economische verschijnselen en de economische politiek geven de economische en sociale, de internationale en de financiële kroniek geregeld samenvattende overzichten en kritisch commentaar.

De vele boekbesprekingen maken het mogelijk op de hoogte te blijven van de belangrijkste binnen- en buitenlandse literatuur, mede die betreffende de bedrijfseconomie, de economische- en sociale wetgeving, de economische geschiedenis en de economische sociologie.

De in iedere aflevering verschijnende inhoudsopgave van talrijke buitenlandse tijdschriften biedt een veelomvattende documentatie.

De Economist verschijnt in 12 afleveringen, deels tot dubbelnummers samengevoegd, per jaar met een omvang van ruim 850 bladzijden.

De abonnementsprijs bedraagt f 30,— per jaargang. Studenten genieten een korting van 50 %.

Gaarne zullen wij U inschrijven als abonnee desgewenst via Uw boekhandel.

DE ERVEN F. BOHN N.V. — UITGEVERS — HAARLEM

Wat is de C.U.M.C.?

C.U.M.C. betekent: Communauté Universitaire Marché Commun. Met deze organisatie heeft een delegatie van de S.E.F. in de week van 17-22 februari in Bologna kennisgemaakt.

In Bologna werd het derde jaarlijkse congres gehouden, waar over verschillende economische problemen, nauw samenhangend met de Europese eenwording (vrijmoedig) werd gediscussieerd en waar de te volgen richtlijn voor het volgend jaar werd uitgestippeld.

De C.U.M.C. is een organisatie van studenten binnen de gemeenschappelijke markt, wier voornaamste doelstelling is: de opleidingen in de verschillende landen min of meer aan elkaar gelijk te maken, waardoor de diploma's gelijk gesteld zouden kunnen worden en waardoor het in de toekomst mogelijk wordt de opleiding in Italië of in Frankrijk of in België, etc. te volgen.

De opleidingen kunnen natuurlijk pas gelijk gemaakt worden, als men het over en weer eens wordt over de eisen, die men aan de student mag stellen t.a.v. diens studie. Een gecompliceerd probleem dus. Wat dit betreft zou er alleen al in Nederland veel (goed?) werk zijn te verrichten.

Voorts zijn er de volgende activiteiten:

1. De uitwisseling van studenten. Geen stages in bedrijven zoals de A.I.E.S.E.C., maar het volgen van de studie aan een buitenlandse universiteit voor een jaar. Zo bestaat de mogelijkheid voor twee studenten van onze faculteit om gedurende een half jaar in Berlijn Economie te studeren. Ook kan men na zijn studie een jaar in Parijs studeren.

2. Het organiseren van studiereizen. Zo wordt er binnenkort een studiereis naar de Elzas gemaakt, waaraan vier studenten van onze faculteit kunnen deelnemen.

3. Een algemene uitwisseling van ideeën en onderwerpen voor het volgend congres, dat in 1965 te Parijs zal worden gehouden.

Voorts zij vermeld, dat slechts Economische Faculteiten van universiteiten of Economische Hogescholen lid van de C.U.M.C. zijn. Later zullen waarschijnlijk ook andere studierichtingen in de organisatie worden opgenomen. Thans zijn lid van de C.U.M.C.: Universiteit in Parijs, Antwerpen, Berlijn, Bologna, Turijn, Napels, Tilburg en Amsterdam. Waarnemer zijn: Londen en Wenen.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot ondergetekende, prés. C.U.M.C., Amsterdam, P. Potterstraat 44-III.

A. P. M. Brans

Wat gaan de computers met ons doen?

„zeker, een rekenmachine is een wonder, maar nog altijd iets kleiner dan een mug.”

C. Buddingh

Bovenstaande titel, die inderdaad als blikvanger bedoeld is, dient als aanbeveling voor het kortgeleden uitgekomen boekje *Mens en Computer*¹⁾. Het is een bundel opstellen van verschillende nederlandse deskundigen over een aantal uiteenlopende onderwerpen die met computers verband houden. Buitengewoon aantrekkelijke onderwerpen die op eenvoudige wijze worden behandeld. De computer is een van die realiteiten, welke voor de meeste mensen op de grens van de science-fiction liggen. Dit boekje geeft enerzijds inzicht in de mogelijkheden rond de „denkmachine”, maar laat anderzijds wel zoveel wetenschappelijke

romantiek over dat het bijzonder leesbaar is. Naar mijn gevoelens is het als leesboek zelfs meer geslaagd dan de meest bundels science-fiction verhalen. Ook de nederlandse econoom zal zich er zo langzamerhand aan moeten wennen dat de computer, behalve een toverdoos voor het oplaten van raketten ook een commercieel zeer bruikbare zaak is. Derhalve is enig inzicht nuttig en dit boekje verschaft dit als het ware spelenderwijs. Het is geen leerboek en nog minder een standaardwerk, het is gewoon aardig, reden waarom ik het hierbij aanbeveel.

pcm.

¹⁾ Uitgeverij Het Spectrum, Aula-reeks, f 2,25. Oorspronkelijk een serie voordrachten voor de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort, hetgeen geen bezwaar mag heten.

HET STUDIECENTRUM VOOR
ADMINISTRATIEVE AUTOMATISERING

zoekt contact met

E C O N O M E N

- ✚ met belangstelling voor de administratieve organisatie
- ✚ die onder leiding van ervaren stafleden onderzoek kunnen verrichten omtrent het gebruik van computers voor bestuurlijke informatie-verwerking.
- ✚ eventueel ook in part-time.

Handgeschreven brieven aan het Secretariaat van de Stichting,
Stadhouderskade 6, Amsterdam-C.

Bloempjes

„...Holland, the best managed economy in Europe and perhaps in the world...”

(The Economist 15.2.64 blz. 625)

„...emigranten hebben meestal de leeftijd, waarop zij de toename van de bevolking actief in positieve richting beïnvloeden.”

(tent. El. Stat.)

„Een ziekenhuseconoom is een econoom die een optimaal deel van zijn leven in het ziekenhuis doorbrengt.”

Eerste-jaars activiteiten

De eerstejaars-studenten hebben de wens te kennen gegeven om een beter contact met elkaar te krijgen dan mogelijk is in de koffiekamer. De vorm van een onder-vereniging van de SEF, waarvan iedere eerstejaarsstudent lid is, leek het meest geschikt om dit te verwezenlijken. Een bestuur werd samengesteld om de bijeenkomsten te organiseren.

Inmiddels hebben er twee bijeenkomsten plaatsgevonden, die naar de mening van het bestuur, geslaagd waren. Er kwamen zeer interessante onderwerpen ter sprake. Zo is voorgesteld om ook hoogleraren uit te nodigen. De student ziet de professor aan het begin van het collegeuur binnenkomen, hoort hem drie kwartier zijn college opzeggen en ziet hem vervolgens weer weggaan. Hij heeft de professor gezien en gehoord, terwijl

deze hem waarschijnlijk niet eens gezien heeft. Er is dus van contact geen sprake, terwijl een goed contact tussen professor en student belangrijk is; vandaar het plan om professoren op onze bijeenkomsten uit te nodigen. Dit kan echter alleen gedaan worden wanneer de opkomst groot is.

Ook is voorgesteld om van de bijeenkomsten een soort dispuut te maken. Of dit te verwezenlijken is, hangt eveneens voor een groot deel af van de opkomst.

De volgende bijeenkomst waar deze plannen besproken kunnen worden vindt plaats op 21 april a.s. Nadere mededelingen volgen op het mededelingsbord.

Namens het eerstejaars-bestuur,
R. M. Kuyper.

Faculteitsmededelingen

Collegetermijnen

Het laatste college voor de Paasvacantie wordt gegeven op vrijdag 13 maart. De colleges beginnen weer op maandag 13 april; de laatste collegedag voor de zomervacantie is vrijdag 29 mei.

Regeling van het doctoraal examen.

De Faculteit heeft op 9 januari 1964 besloten de regeling van het doctoraal examen op twee punten te vereenvoudigen.

1e. Bij de keuze van de zes onderdelen van de vakken staathuishoudkunde en bedrijfshuishoudkunde was tot dusverre voor de staathuishoudkunde het onderdeel a en één van de onderdelen b en c verplicht. Voortaan is het onderdeel a en één van de drie onderdelen b, c en d verplicht. (Zie Jaarboek, p. 311, regel 11-14 van boven).

Als gevolg van deze wijziging vervalt dus de noodzaak voor hen die de accountantsopleiding willen volgen om de Faculteit schriftelijk te verzoeken een der onderdelen b of c door d te mogen vervangen. (Jaarboek, p. 311, regel 18-20 van boven).

2e. Tot dusverre is bepaald dat tenminste de helft van de bijvakken tot het examen behoort. Deze bepaling vervalt; voortaan bestaat het examen uit één groot onderdeel van de staathuishoudkunde of bedrijfshuishoudkunde en één keuzevak. (Zie Jaarboek, p. 311, regel 8-10 van boven, en p. 312, regel 9-11 van boven).

Indien men dus méér dan het verplichte tweetal keuzevakken wil bestuderen vergroot dit voortaan alleen het aantal tentamens, en leidt het niet meer tot een verzwarend van het examen.

LIJST VAN GESLAAGDEN IN DE PERIODE 6-9-1963-7-2-1964.

Kandidaatsexamen

1995	6. 9.1963	P. H. de Koster
1996		F. Th. M. Klijn
1997	4.10.1963	H. J. Mulder
1998		J. J. H. de Jong
1999		F. W. Hondius
2000		A. J. M. v. Westerop

2001	22.10.1963	M. F. R. Kets de Vries	1223	F. J. Hogendoorn
2002		H. H. J. Labohm	1224	28. 1.1964 J. Wisselink
2003		C. N. Bakker	1225	30. 1.1964 P. L. van Drooge
2004	5.11.1963	W. J. Duinker	1226	G. J. Slotboom
2005		A. C. Bikker	1227	C. P. Strag
2006	12.11.1963	C. R. Bakhoven	1228	31. 1.1964 E. Th. van Emmerik
2007		A. Sorber	1229	B. de Vries
2008	22.11.1963	H. P. H. Brouwer	1230	7. 2.1964 P. Croon
2009		A. J. Meyer		
2010		P. F. Regnault		
2011		H. J. Kok		
2012	10.12.1963	H. Leliveld		
2013		L. J. G. v. d. Maesen		
2014	16.12.1963	J. A. Jansen		
2015		Th. A. J. Meys		
2016		R. R. M. C. Hoyng		
2017		C. J. Hilgers		
2018		J. van Ginkel		
2019		W. Driehuis		
2020	19.12.1963	Th. F. L. de Waal		
2021		H. J. L. Rogmans		
2022		J. G. D. Hoogland		
2023		W. J. Holländer		
2024	21. 1.1964	A. C. J. M. Middelhoff		
2025		L. W. Ruitenberg		
2026	28. 1.1964	O. O. Gorter		
2027		A. A. van Diepen		
2028		F. 's Jacob		
2029	4. 2.1964	R. F. W. van Oordt		
2030		M. Kok		

Lijst van gehuwden

19.12.1963 F. Stubenitsky en
Mejuffrouw P. D. Baumann

Doctoraalexamen

1214	29.10.1963	F. Hofmeister
1215	29.11.1963	P. A. Caljé
1216		A. N. Koorn
1217	2.12.1963	N. R. van Zijp
1218		Th. H. H. Taggenbroek
1219	6.12.1963	N. C. Visser
1220	19.12.1963	C. Th. O. Multié
1221		R. Flothuis
1222		H. J. van Reyen

W. GRADER

Econ. Drs

repeteert

Doctoraal examen :

Sociale en Bedrijfseconomie

ROERSTRAAT 102 hs

TELEFOON 71 79 15

**STAPELS
ECONOMIE
vindt U
bij**

**moderne
boekhandel
bas**

leidsestraat 70-72 - tel. 24 81 69

CANDIDATEN!

Wordt aspirant-lid van de Kring van Amsterdamse Economen. * Voor aspirant-leden geldt de nominale contributie van f 2,50 per jaar.

geeft U op als aspirant-lid bij Drs. L. D. Oosterveld,
Secretaris Kring van Amsterdamse Economen,
Comeniusstraat 549-III,
Amsterdam-Slotervaart,
(Telefoon: huis 's avonds 020-152197).

* De vereniging van afgestudeerde economen aan de economische faculteit van de Universiteit van Amsterdam.

P. VELTHUYS Cz.

econ. drs.

Repeteert

**Candidaatsexamen:
Sociale en Bedrijfseconomie**

**Doctoraalexamen:
Bedrijfseconomie**

Marnixstraat 290 - Kamer 309 - Amsterdam-W.

Tel. Zaandam (O 2980) 63315, 's avonds en weekend.